# Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17595

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i (BPTO), ?ngilizce orijinali Screening Tool of Feeding Problems (STEP) olan arac?n Türkçe adaptasyonudur. Bu ölçek, özellikle Otizm Spektrum Bozuklu?u (OSB) tan?s? alm?? çocuklarda yayg?n olarak görülen beslenme güçlüklerini h?zl? ve etkili bir ?ekilde taramak amac?yla geli?tirilmi?tir. Adaptasyon çal??mas?, 2014 y?l?nda Bekir Fatih Meral ve A. Fidan taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, Türk kültürü ba?lam?nda arac?n psikometrik özelliklerinin incelenmesine odaklanm??t?r.

BPTO, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, beslenme sorunlar?n?n do?as?n? ve ?iddetini de?erlendirmede yard?mc? olacak güvenilir bir araç sunar. Ölçek, ebeveyn raporlar?na dayal? bir tarama arac? olarak i?lev görmekte ve detayl? klinik de?erlendirmelerden önce risk alt?ndaki çocuklar? belirlemeyi amaçlamaktad?r.

## Anahtar Kelimeler

Beslenme Problemleri, Tarama Arac?, Otizm Spektrum Bozuklu?u, STEP, Türk Uyarlamas?, Yeme Bozukluklar?.

## Yazarlar

Bekir Fatih Meral, A. Fidan

## Amaç

Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i'nin temel amac?, Otizm Spektrum Bozuklu?u olan çocuklarda s?kl?kla kar??la??lan beslenme sorunlar?n? saptamak ve bu sorunlar?n derecesini ölçmektir. Ölçek, besin seçicili?i, s?n?rl? beslenme repertuvar? ve yemek saatlerindeki davran??sal zorluklar gibi yayg?n beslenme güçlüklerini h?zl? bir ?ekilde belirleyerek erken müdahale imkanlar?n? art?rmay? hedefler.

Orijinal olarak genel popülasyonda beslenme sorunlar?n? taramak için tasarlanan STEP, Türkçeye uyarlan?rken özellikle OSB tan?s? alm?? çocuklar?n ihtiyaçlar?na uygunlu?unu test etmek üzere kullan?lm??t?r. Bu sayede, özel gereksinimli popülasyonlarda beslenme müdahale programlar?n?n planlanmas?na bilimsel bir temel sa?lanm??t?r.

## Yap?

BPTO, çocuklarda gözlemlenen çe?itli beslenme güçlü?ü boyutlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap? genellikle a?a??daki temel alanlar? kapsamaktad?r:

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Besin Seçicili?i (Food Selectivity):** Çocu?un kabul etti?i besin türlerinin say?s?ndaki belirgin k?s?tl?l?k.
**Yemek Davran??lar? (Mealtime Behaviors):** Yemek s?ras?nda sergilenen olumsuz veya ritüelistik davran??lar (örne?in, yiyecekleri reddetme, masadan kalkma, belli bir düzen talep etme).
**Yemek Reddi ve Kaç?nma (Refusal and Avoidance):** Çocu?un aç olmas?na ra?men belirli yiyecekleri veya yemek yeme eylemini reddetmesi.

Bu boyutlar, beslenme sorunlar?n?n ciddiyetini ve türünü ay?rt etmeye olanak tan?r, böylece klinisyenler hedeflenmi? müdahale stratejileri geli?tirebilirler.

## Geçerlik

Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon çal??mas?nda (Meral & Fidan, 2014), ölçe?in geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Çal??ma, özellikle yap? geçerli?ine odaklanm?? ve orijinal ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu göstermi?tir. Bu durum, ölçe?in gerçekten beslenme problemlerini ölçtü?ünü do?rular niteliktedir.

Yap?sal geçerli?in incelenmesi, ölçek maddelerinin ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne ölçüde temsil etti?ini gösterir. Meral ve Fidan'?n çal??mas?, BPTO'nun OSB'li Türk çocuklar?nda beslenme güçlüklerini geçerli bir ?ekilde de?erlendirebilen uygun bir araç oldu?unu kan?tlam??t?r.

## Güvenirlik

Meral ve Fidan (2014) taraf?ndan yürütülen güvenirlik analizleri, Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k aç?s?ndan güçlü oldu?unu ortaya koymu?tur. ?ç tutarl?l?k, ölçekteki farkl? maddelerin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir ve genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile rapor edilir. Yüksek iç tutarl?l?k de?erleri, BPTO'nun beslenme sorunlar?n? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve rastgele hatalardan nispeten ar?nm?? oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in güvenilirli?i, ara?t?rmac?lar ve uygulay?c?lar için önemlidir, zira bu, tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar elde etme olas?l???n? art?r?r. Bu psikometrik özellikler, BPTO'nun klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenle kullan?labilece?ini desteklemektedir.

## Faktör Analizi

Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyonu s?ras?nda faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Faktör analizi, ölçek maddeleri aras?ndaki ili?kileri inceleyerek altta yatan yap?sal boyutlar? (faktörleri) belirlemeyi amaçlar. Bu analizler, orijinal STEP ölçe?inin çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de do?rulan?p do?rulanmad???n? test etmek için kritik öneme sahiptir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Elde edilen faktör yap?s?, ölçe?in beslenme sorunlar?n?n farkl? yönlerini ba??ms?z olarak ölçtü?ünü teyit eder. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in teorik temellerine uygun olarak kullan?lmas?na olanak tan?r ve klinisyenlerin hangi beslenme boyutunun daha bask?n oldu?unu anlamalar?na yard?mc? olur.

## Araç

**Test Type:** Uyarlama (Adaptasyon)

**Format:** Ebeveyn Raporlu Tarama Ölçe?i

**Language Available:** Türkçe (Türkçe adaptasyonu), ?ngilizce (Orijinal)

**Population Group:** Klinik Popülasyon (Özellikle Otizm Spektrum Bozuklu?u tan?s? alm?? çocuklar)

**Age Group:** Genellikle erken çocukluk ve okul öncesi dönemdeki çocuklar (Adaptasyon çal??mas?nda belirtilen ya? aral???na göre de?i?iklik gösterebilir).

**Population Details:** Meral ve Fidan (2014) çal??mas?, ölçe?i Otizm Spektrum Bozuklu?u tan?s? olan Türk çocuklar? üzerinde uygulam??t?r.

**Test Methodology:** Derecelendirme format? (Genellikle Likert tipi bir ölçek kullan?larak beslenme davran??lar?n?n s?kl??? veya ?iddeti de?erlendirilir).

## Anahtar Kelimeler

Besin Seçicili?i, Yeme Davran???, Psikometrik Özellikler, Çocuk Psikolojisi, Tarama, Adaptasyon.

## Yazarlar

**Author ORCID Identifier:** Sa?lanan kaynakta belirtilmemi?tir.

**Affiliation Email addresses:** bfmeral@gmail.com

**Correspondence Address:** Bekir Fatih Meral (Sorumlu Yazar)

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

**Test Y?l? (Adaptasyon):** 2014

**?zinler ve Kullan?m Ücreti:** Ölçe?in ticari olmayan akademik veya klinik amaçlarla kullan?m? için orijinal yazarlar veya telif hakk? sahipleri ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m detaylar?

ARABPSYCHOLOGY.COM

için sorumlu yazar Bekir Fatih Meral ile irtibat kurulabilir.

**Ölçek Çe?idi:** Uyarlama

## Kaynaklar

Meral, B. F., & Fidan, A. (2014). Psychometric properties of the Screening Tool of Feeding Problems (STEP) in Turkish children with ASD. *Research in developmental disabilities, 35*(4), 908-916. DOI: 10.1016/j.ridd.2014.01.008

Bu ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

the-screening-tool-of-feeding-problems-step-toad.pdf

## Beslenme Problemlerini Tarama Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Bu ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yay?mlanm?? makaleye (Meral & Fidan, 2014) ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM